



Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce

Založené 1999

Číslo 2 | Ročník 5 | April 2003



Sila obrazu
a zážitkov
zo spoločenstva

Strana **3**



Spomienky
na Fašiangy

Strana **7**



Na druhom
konci lana

Strana **8**

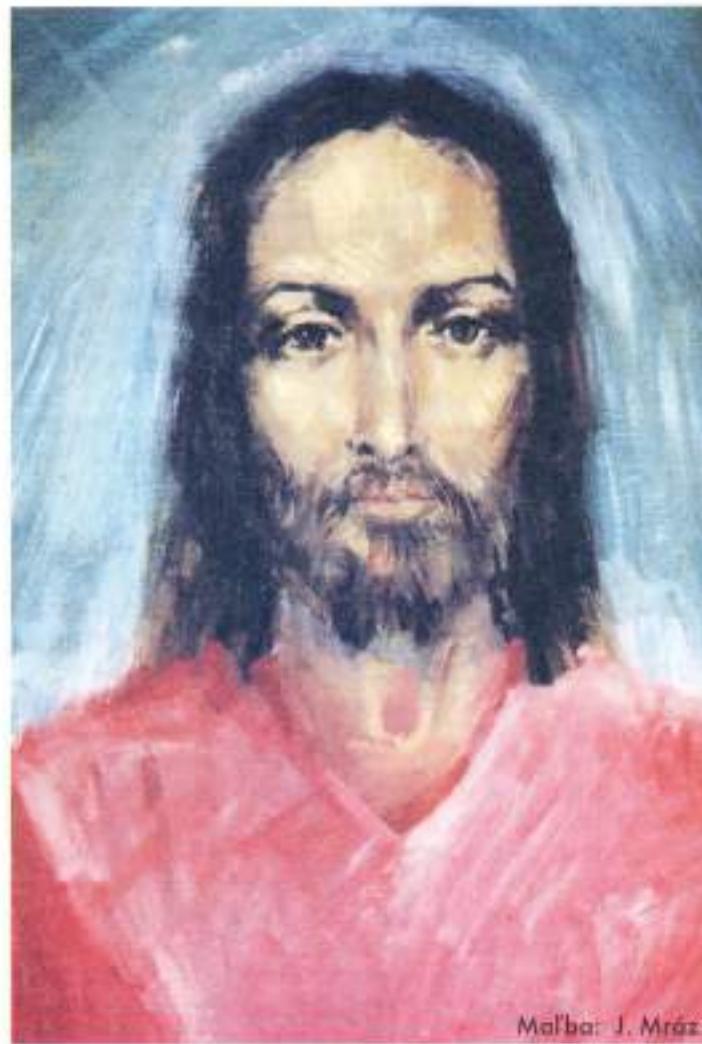
Dôležitá informácia

Naša planéta je pospájaná mnohými komunikáciemi, autostrádami a leteckými linkami. Nad atmosférou visia obrovské satelity, ktoré dokážu zamerať pohyb alebo požadovaný cieľ kdekoľvek na svete s presnosťou na stotiny centimetra. Dokážeme skracovať makro-vzdialenosť, dobývať nekonečný vesmír, „civilizovať“ hlbky oceánov, vytážiť zenit z prírodných zdrojov. Vieme viesť vojenskú operáciu spoza monitora počítača a naše zbrane sú tak „dokonalé“, že ľudský faktor sa pri ich riadení stáva nežiaduci pre možné zlyhania a omylnosť. Naše deti vedia využívať najnovšie výrobky techniky, akokoľvek sa už rodili s technickou „predprípravou“. Dnes už aj mozog človeka s priemernou inteligenciou je schopný absorbovať skrze médiá tok informácií, po ktorom mohli géniávia minulých storočí len snívať.

Hľa, človek!

Pozrite, aký je silný, ako sa vzmáha, ako si dokáže so všetkým porodiť, ako vzrástá jeho moc. Páči sa nám to! Sme na ľudský rod právom pyšní. Vedieť čoraz viac a podmaniť si všetko z kolobehu života je pre nás ako najsiľnejšia droga, po ktorej húžime, a tak hľadáme ďalej a informácie zapĺňajú čoraz väčší priestor našich chivov, knižnic a komunikačných sieťí. A čo život? Dávno vzrástla v ľudských myslach túžba po vlastnení života. Moc tak moc život nielen odovzdávať, ale i narábať s ním ako uznáme za vhodné, možno ho nikdy neskončiť, úplne ho ovládnuť – to je asi to najväčšie možné želanie ľudského umu. Avšak pre v prach meniacu sa pozemskú existenciu oj najtragickejšie! Hľa, človek... Prach si a na prach sa obrátiť!

Pred viac ako dvietisíc rokmi preletela svetom tá najdôležitejšia informácia, ktorá sa nemôže zmeniť, ktorú nikto neobjavil, pretože nám bolo dané, a bez ktorej sa akokoľvek túžby o sny človeka menia v minulosť jednej historickej etapy dejín ľudstva. Je to informácia, na ktorej stavajú mnohé ďalšie a ktorá prišla preto, aby sa stala medzníkom v existencii každej osoby. Vstal zmŕtvych! Táto informácia zaznieva svetom aj v dnešných dňoch, ba stále bude zaznievať pokiaľ bude svet svetom. Bez ohľadu na to, či jej veríme a rozumíme, či ju prijmeme a akceptujeme vo svojich životných postojoch, bez ohľadu na períody dejín pred ňou a po nej, bez ohľadu na akokoľvek snaženia ľudského potenciálu a nakońec bez ohľadu na budúcnosť sveta, dáva táto pravdivá skutočnosť moc každému človeku v každej dobe. Tu niet vyvolených ani upřednostnených, každý má tú možnosť, možnosť naložiť s ňou, ako uzná za vhodné. Každý, kto jej uverí, dostane úplnú moc nad svojim životom do vlastných rúk. Každý rozhodne sám za seba tvárou v tvár Pravde.



Maľba: J. Mráz

Najdôležitejšia informácia, a predsa mnohými prepočítaná, nezaujímavá, pre niektorých nepravdivá. Aj to je skutočnosť, ktorá musí byť prijalá vzhľadom na fakt, že sme slobodní ľudia. V týchto dňoch prežívame najvýznamnejšie kresťanské sviatky - sviatky „života“. Zastavme sa na chvíľu a prezíme ich tak, aby sme pre seba načerpali tie pravdivé informácie, pri ktorých naozaj všetky ostatné musia s úctou ustúpiť do úzadia. Pohľadom na zmŕtvychvstaleho Ježiša načerpajme chuf do života a do riešenia našich problémov. Je to „informácia“, na ktorej môžeme s istotou stavať, pretože pravda, ktorú nesie, nikdy nepominie a musí nás hrať v chlade sychravých a zamračených dní nášho života. Zažíme naozajstnú, veľkonočnú radosť z výkúpenia.

A nakoniec si ešte zopakujme dôležitú informáciu: Aleluja, Kristus vstal zmŕtvych!

Cyril Hamrák

Nezaspať na vavrínach

Aleluja! Ježiš vstal zmlitvých! Zvíťazil nad zlom a víťazi aj v mojom živote! Takto radostne môže zvolaf ten, kto sa snaží prečívať pôstne obdobie napino. Ten, kto sa pripravoval modlitbou, almužnou, odriekaním a intenzívnejšou láskeou k bližnému a tak sa s Božou pomocou „dopracoval“ aspoň k malej premene svojho srdca. Takýto človek pochopil nielen zmysel pôstneho obdobia, ktoré vyústilo do nádhernej slávnosti Veľkej noci, ale chápe aj samotný zmysel života.

Správne prežité pôstne obdobie, za ktorým nasleduje radosť z veľkonočného posolstva, obrazne pripomína našu každodennú námahu v praktickom živote. Pripomína napríklad úsilie športovca, ktorý poctivo trénuje, odrieka si pohodlie a napokon ziska medailu. Jeho námaha stala za to. Alebo študent, ktorý presedi dlhý čas nad knihami, musí vypracovať množstvo úloh a niekoľkokrát si učivo zopakovať, aby nakoniec mohol slávnostne prijať vysvedčenie či diplom. Taktiež hospodár, ktorý obetuje veľa času a namávať sa v práci na poli, aby nakoniec pozbierať peknú úrodu. Ako aj otec rodiny, ktorý staví dom. Stojí ho to tiež veľa času a námahy, aby sa mohli nakoniec šťastne nastaňovať do nového pribytka. A tak by sme mohli vymenovať ďalej. Jednoducho povedané – každá statočná a obetavá práca má svoj zmysel, ak sa vykonáva s dobrým úmyslom. Výsledok takého úsilia je skôr či neskôr odmenou.

Co by však nasledovalo za tým, ak by sa chcel športovec po ziskaní vyrúženej medaily už len „vyhrievať“ na slniečku popularity? Veľmi rýchlo by upadol do zabudnutia. Podobne by pochodiť študent, ktorý by všade len ukazoval svoje pekné vysvedčenie a prestal by pracovať na rozvoji svojich schopností a zručnosti. Po čase by ho predbehli usilovnejší. Tiež hospodár, ktorý by po úspešnom zberu úrody už len hodoval. Onedlho by sa mu zásoby minuli. To isté by pocítil aj staviteľ, ktorý by si s obľubou len obzeral svoj dom. Po čase by zistil, že pomaly chátra a treba ho opravovať. O takýchto ľuďoch by sme v svetskej terminológii možno obrazne povedali, že zaspali na vavrínach. V okamihu radosti z dosiahnutého úspechu sa u nich akoby zastavil čas. Skončili s úsillím.

Tak ako v praktickom živote, aj v duchovnom prežívani sa môže ľahko stať, že „zasplime na vavrínach“. V kresťanskej terminológii tomu hovoríme, že človek spýštie. Aj napriek úprimne a dobre prežitému pôstu a radostne prežitej Veľkej noci nesmieme dopustiť, aby nás ovládla nebezpečná myšlienka – „tak, polepšili sme sa, máme opäť *pokoj* až do adventu.“

Nielen v čase pôstu, ale počas celého roka nám treba predstupovať pred Pána a spolu s myšlenkom vyznať: „Bože, bud miestivý mne hriešnemu.“ (Lk. 18,13). Pretože raz budeme pred Pánom skladáť účty za každý deň našeho života. Nic iba za tie, kedy sme sa usilovali byť lepšími.

Nech nám je teda radosť z veľkonočného víťazstva Krista nad zlom posilou v tom, aby sme sa usilovali o *každodennú premenu srdca*. A ako hovorí istý autor: „Zmena sa nezačína čítiť vtedy, keď človek začne bojovať proti hriechu, ale keď začne konáť niečo dobré, keď sa mu v srdci ujíma dobro. Proces zmeny dosahuje vrchol, keď to dobro dozrie a prináša ovocie i navonok.“

Monika Hodnická

Pokoja a dobro na INTERNETE

1. mája 2003 spustí redakcia časopisu *Pokoj a dobro* prevádzku internetovej stránky časopisu. Nájdete ju na adrese www.pokojadobro.sk.

Cieľom stránky je prezentácia časopisu, šírenie myšlienok pokoja a dobra aj prostredníctvom internetu. Na internete je nedostatok stránok s podobným obsahom, aj keď záujem o ne zo strany používateľov rastie. Stránky by mali predstavovať akúsi oázu pokoja vo „vyprahnutej pústi“ internetu, kde návštěvnik môže načítať z prameňov dobra.

Na stránkach pokojadobro.sk nájdete niekoľko informácií o redakcii, redaktoroch a spolupracovníkoch redakcie. Nosným pilierom stránok bude aktuálne číslo časopisu *Pokoj a dobro*. Články uverejnené na internete sa môžu lísiť od článkov uverejnených v tlačenej forme. Hlavný rozdiel je v tom, že tlačená verzia je obmedzená svojim rozsahom. Niektoré články je preto nevyhnutné skrátiť. Internetová verzia bude obsahovať články v pôvodnom znení. Nájdete tu všetky rubriky a pridáme aj články, ktoré sa nám do tlačenej verzie nedostali.

V archive budú uložené predchádzajúce čísla časopisu. Stane sa tak cenným zdrojom informácií z oblasti ako liturgika, cirkevného práva, manželstva a pod.

Pripávame aj ďalšie novinky ako napríklad možnosť pridať komentár k článku, ohodnotiť článok, prípadne zverejniť vlastný prispievok.

Veríme, že naša webová stránka sa pre vás stane miestom, na ktoré radi zavítate pri vašich potulkách svetu internetu.

Peter Hamrák

Bod

Je pol deviatej večer. Uvažujem. Ešte umýť riad, čo-to prepráť, prečítať ten novoobjavený článok, ujasniť si zajtrajsí program a ... och, ešte ruženec. No, na svätej omši som dnes bola, ešte MUSÍM ten ruženec... A zrazu mi je ľuto. Modlitba ... premenila na povinnosť, bod v programe a mne predsa čosi podstatné uniká!

Nie, ja som predsa „nebola na svätej omši“, ja som bola pozvaná vychutnať prítomnosť môjho Pána, objaf Ho a nechať sa zahrnúť Jeho nehou, zveriť mu svoje dnečné omyly a vypočuť si Jeho usmernenie, prosiť za lásku pre svet a nechať sa nasýtiť Jeho láskou, odovzdať mu zlo skryté v hlbinách môjho „ja“ a prijať posilu, vzoprieť sa mu, povedať mu svoje „áno“ a prijať Jeho odpúšťajúce usmievaré pohladenie. To je PRAVDA.

Nie, ja sa predsa nechcem zdokonaliť v odriekaní desiatok Zdravasov, ja chcem chytiť Maminu ruku a nechať sa ľou viesť. K Nemu. Tak ticho, tak pokorne, tak láskavo, tak mûdro, tak nežne, ako to dokáže iba Matka môjho Pána.

VĚDKA, BOŽE, ZA DAR POZASTAVENIA.

Anna-Mária

Vydáva Rimskokataolický farský úrad Markušovce pre farmuš Markušovce u filiály Teplička. Pod Tepličku a Leškavou. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Cyril Hamrák, MUDr. Mária Krátká a externisti. Fotograf: Peter Lazar. Siedziba a grafické úpravy: Peter Hamrák. Technické spracovanie: Síra, Jakubčák 3550, 058 01 Poprad. Jazyková spolupráca: Mgr. Dagmar Repšká. Cenzor: Doc. ThDr. Ján Duda, PhD., imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. S povolením OU, odboru Školstvo a kultúru v Spišskej Novéj Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 500 kusov. Adresa redakcie: Rim. krt. farský úrad, Michaliká 52, 053 21 Markušovce. E-mail: mon.hod@pobox.sk. Nepredajné. Redakcia si vyhľadáva prívoľne upravované príspievky. Nevyžiadane ručné kopie nevratíme. Uzávierka budúceho čísla: 25.5.2003.

Sila obrazu a zážitok zo spoločenstva

Aj cirkev sa pokúša vstúpiť s ohlasovaním evanjelia do sféry obrazov

Sila obrazu

Som presvedčený, že až v poslednej dobe si začal ľovek zvlášť mocne uvedomovať silu, akou obraz vplýva na ľoveka. Jedným z najvplyvnejších a najbohatších mužov dnešného Talianska je Silvio Berlusconi, ktorý vlastní niekoľko televíznych kanálov v spomiennej krajine. Keď ľovek niečo vidi, zanechá to v ňom silný dojem. Napríklad pozeráte celovečerný film. A potom, keď si jahnete spať, ešte dlho vám chodí po rozume, čo ste videli a počuli a pamätaťte si to dlhé roky. Ak sa k obrazu ešte pridá farba, sila obrazového vnemu nadobúda obrovské rozmery a hlboko preniká do ducha ľovca a dlho sa tam udrží. Preto dnešná doba je dobou veľkých plagátov popri cestách, dobu televízie, filmov, kin, farebných časopisov.

Aj cirkev sa pokúša vstúpiť s ohlasovaním evanjelia do tejto sféry obrazov. Preto to enormné úsilie cirkev vstúpiť na obrazovky televízie. (jedno je isté: do Markízy sa cirkev nedostane a ak sa dostane, tak iba tak, aby mohli ukázať, aká je tá cirkev ničomná a zbytočná.) Preto sme mali v jubilejnatom roku putovanie obrazov po rodinách, preto farebná prvá strana nášho časopisu a podobne. To všetko preto, že sa pokúšame k ľuďom priblížiť Boha obrazovým vncemom i pútavým slovom. Aby to malo na ľudi vplyv, aby ich to zaujalo.

Ešte si kladiem jednu otázku: prečo dávajú v televízii reklamy, keď nám už tým leží na nervy? Prečo sú okolo cest tie veľké obrazy, ktoré nazývame billboardami,

keď na nich len hundrem a stoja obrovské peniaze? Odpoveď je jediná: ak pozeráme film, pozeráme aj reklamu. Či chceme alebo nechceme. A podobne je to aj billboardami. Nie je dôležité to, či kyôli nim hundrem, alebo či nám leží na nervy. Dôležité pre ich tvorcov je to, že ich stále a stále opakujú a nám sa to vrýva stále hlbšie a hlbšie do nášho ducha. Až odrazu s úžasom zistíte, že tu nenávidenú reklamu si pamäťate najviac a ten ohundraný billboard vám najviac utkví v pamäti. A tak dosiahli, čo chceli, a to aj napriek tomu, že sme to my sami nechceli. Už z toho vidíme, aká úžasná je sila farebného obrazového vnemu. Preto ho ani v otázke duchovného života nemôžeme obistiť alebo ponechať na okraji. Musíme si o ňom povedať čosí viac a bližšie, aby sa s nami nemanipulovalo proti našej vôle.

Deštrukčná sila obrazu

Farebný obraz má úžasnú silu a vplyv, lebo hlboko preniká do nášho vnútra. Táto sila nám môže zničiť a rozbiť naše vnútro, náš duch, ak to budú obrazy, ktorí sú zlé. Obrazy, ktoré propagujú zlo, násilie, erotiku, klamstvá a iné typy zla, môžu rozbiť náš duch. A ak budú takto obrazy vplývať na nedospelé deti, ktoré najviac vinnajú svet a okolie cez obrazy, "vyrobia" z nich zlých a nedobrých ľudí. V takomto zmysle sa stáva farebný obrazový vncem pekelným nástrojom na širenie zla.

Užitočná sila obrazu

Ak však sa obrazom propaguje dobro, láska, porozumenie, kresťanské hodnoty a ak takého obrazu vstupujú do nášho vnútra a vplývajú na nášho ducha, stávajú sa širiteľmi evanjelia.

Poučenie

Preto dnes cirkev v mene dobra ľovca volá po trávnosti v médiach. Preto nás cirkev vyzýva, aby sme vo svojom vlastnom mene, v mene dobra a nášho osobného šťastia a v mene šťastia a dobra vašich detí, aby sme boli my „pánmi“ nad médiámi a obrazovými vncami. Aby sme sa nikdy nestali otrokmi tých, ktorých v skutočnosti ani nevidíme, ale vidíme ich obrazy, ktoré k nám posielajú cez obrazové kanály. Nám tu pomôže iba apeľovať na rodičov, aby si plánovali pozeranie televízie, filmov. Aby si vyberali tie dobré a nepozerali tie zlé. Mili rodičia a starí rodičia, v tejto oblasti, či si to už uvedomujete, alebo len ešte začínate uvedomovať, máte obrovskú zodpovednosť za mladú generáciu, či to bude generácia zla alebo generácia dobra, či to bude generácia kultúry života alebo generácia kultúry smrti.

Zážitok spoločenstva

Dalším veľmi vplyvným fénoménom dnešnej doby je zážitok spoločenstva. Sme



Snímka: archív

svedkami plných futbalových a hokejových štadiónov. Byť a cítiť sa jedným z mnohých, že je nás veľa, že sme spolu určitá sila, že máme za scbou niekoho, že máme vedľa seba niekoho, že máme priateľov a spoločné záujmy a ciele. Toto je fenomén, ktorý aj dnes hýbe svetom.

V podobnom duchu idú aj duchovné spoločenstvá. Sú to spoločenstvá zamietané na modlitbu, iné na vzdelenie, ďalšie na charitatívnu činnosť, iné na aktívne využívanie voľného času. Sú spoločenstvá postavené na rôznej báze duchovnosti: Neokatechumenát, Obnova v Duchu Svätom, Nazaret, Fokoláre, Kolpingovo dieľo a mnohé iné. Aj v týchto spoločenstvách veriaci cítia určité záujmy, priateľov, ľudí rovnakého záujmu a štýlu duchovnosti. Jednoducho je to zážitok zo spoločenstva.

Existuje ďalej jedno spoločenstvo, ktoré musíme vyzdvihnuť: je to farské spoločenstvo. Aj toto spoločenstvo má poskytovať veriacim zážitok zo spoločenstva, že sú súčasťou a sestry, že patríme k sebe, že máme spoločné duchovné záujmy, že si vieme navzájom pomôcť.

Ján Duda



Dokonalá radosť

V týchto dňoch hľadám každý prežívajúci skutočnú radosť z tajomstva veľkonočných sviatkov, z tajomstva prázdnego hrobu, zo vzkrisenia Pána Ježiša. Všetko okolo nás je naplnené pokojom. Prebúdzajúca sa jarná príroda akoby umocňovala tento krásny sviatok, našu naděj, našu vieri.

V jednom z minuloročných čísel našho časopisu som opísal výjav z obrazu znázorňujúceho stigmatizáciu sv. Františka (vo farskom kostole v pravej bočnej lodi). Rád by som sa s vami podelil o ďalší príbeh zo života tohto svätcu, pribch o „dokonalej radosť“.

Kto by lepšie než František Assiský poznal šťastie, čo prevyšuje akékoľvek šťastie, totiž šťastie milovať Boha a cítiť, že On ho miluje? A často to učil aj svojich bratov.

Rozhovor Františka s jeho spoluhratom Leom sa odohral na ceste z Perugie do Kláštora Panny Márie Anjelskej.

Je veská zima a obidvaja trpia, najmä slabší František. Kráčajú podľa františkánskeho zvyku jeden za druhým, ako to opísal Dante v Božskej komédii: vpred Leo, za ním František. Zrazu jasným hlasom začína František dialóg. Alebo monológ?

„Brat Leo, aj keby boli menší bratia všade veľkým príkladom sviatosti, v tom nie je dokonalá radosť.“ Ticho. Pokračujú v ceste a hlas opäť začína: „Brat Leo, aj keby menší brat uzdravoval slepých a mrázakov, hluchých, nemých a chorých, aj keby kriesil mŕtvyh, v tom nie je dokonalá radosť.“ Idú ďalej a znova jeho veselý hlas preniká do mrazivého ovzdušia: „Brat Leo, aj keby menší brat všetko poznal, čo sa pozná dô, vedy a Sv. písma, aj keby hovoril rečou anjelov a keby mu bolo zjavené všetko o hviezdoch a pokladoch zeme, o vlastnostiach ľudí, vtákov, rýb, stromov, ani v tom nie je dokonalá radosť.“ O niekoľko krokov ďalej František opäť zvolá: „Brat Leo, aj keby menší brat obrátil na vieri v Krista všetkých ľudí, ani v tom nie je dokonalá radosť.“ Leo nad tým rozmyšľa a zrazu povie: „Brat František, tak už mi konečne povedz, v čom spočíva dokonalá radosť?“ Odrazu celkom nečakane nasleduje prudký dázď so snehom. Premočení snehom a skrchnutí zimou pridu ku kláštoru Panny Márie Anjelskej, klopú na bránu a chcú sa rýchlo usušiť a zohriať, ale klučiar ich vobec nemieni vypustiť dnu, vynadá im a nech vraj zmiznú! A tak zostanú vonku v snehovej metelici, dlho do noci, ale nebedákajú, nepreklinajú nefudského klučiara. Keď potom znova vytrvalo búchajú do mlčanlivej brány a ked' ich zase vyženú, vynadajú im, nabijú ich a povedia im, aby išli kde ľahšie a ked' to všetko prijmú s radosťou a láskou, v tom bude dokonalá radosť. Ale to je už priveľa, sú predsa hladní a na kolencích prosia, aby im pre lásku Božiu otvorili. Na to ich ešte vyobšívajú bakuľou, chytia za kapucňu, povlácia po blate a ak aj to všetko znesú a budú pritom myslieť na Kristovo utrpenie, v tom bude teda dokonalá radosť. Vtedy dosiahnu tú úzku cestu, o ktorej Kristus hovoril. Z lásky ku Kristovi zvíťazili sami nad sebou, všetko zniesli, prijali križ. Ciel je dosiahnutý, večná blaženosť je pre nich otvorená.

Skúsme aj my nájsť každý v tom svojom utrpení, vo svojom križi, v týchto nervóznych časoch, kedy nám ľudia veľmi ubližujú, nevšimajú si nás, šliapu po nás, skúsme nájsť „dokonalú radosť“ a nič nás neodlúči od Kristovej lásky.

Peter Lazor

Snímka: Bazilika sv. Františka v Assisi, archív

Krst na Veľkú noc

LITURGICKÉ OKIENKO

V každej sviatosti je sprítomňované Krístovo veľkonočné tajomstvo. Slávením sviatosti sa učíme vidieť a prežívať všetky fázy svojho života vo vzťahu ku Kristovej smrti a zmŕtvychvstaniu. Aj svoje „umieranie“ tomuto svetu vkladáme do chvíle svojho krstu, kedy v nás zomrel starý človek, podrobenný hriechu a my sme spolu s Kristom vzkriesení, žijeme novým životom. Všetky sviatosti majú preto veľkonočný charakter.

Pozrite sa na čas, kedy krst slávime. Tak, ako pre Eucharistiu je prednosťným dňom nedele, tak aj pre krst bol určený zvláštny čas až do chvíle, kedy sa rozšíril krst malých detí, ktorý bol spojený s ich narodením. Od 12. storočia približne do roku 1970 sa krst slávil čo najskôr po narodení. Predtým sa slávil na Západe predovšetkým cez Veľkonočné sviatky, presnejšie v eucharistickej vigilií. Prečo bol určený práve tento de... Pretože je to deň Vzkriesenia Pána a krst spočíva práve v spojení sa s Kristom v tom, čo je pre neho najcharakteristickejšie: jeho smrť a vzkriesenie. Sv. Pavol hovorí: „Alebo neviete, že všetci, čo sme boli pokerstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokerstení? Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený Otcovou slávou, aj my žili novým životom.“ (Rim 6, 3-4)

Stanovením krstu na Veľkú noc sa zamedzovalo tomu, aby sa krst obmedzil iba na rodinnú slávnosť. Je to deň, kedy by sa malo sláviť čo najviac krstov, čo zaručuje ich cirkevný charakter: nie sme totiž krstení sami, ale stávame sa členmi Božieho ľudu s bratmi a sestrami.

Tento prednosťný dátum pre slávenie krstu má silný teologický charakter. Pri veľkonočnej vigilií si Božím slovom a obradmi sprítomňujeme predobrazy krstu zo Starého zákona. Katechizmus katolickej Cirkvi spomína, že si Cirkel pri požehnaní krstnej vody na Bielu sobotu pripomína veľké udalosti dejín spásy, ktoré boli predobrazmi krstu. Voda, toto skromné a obdivuhodné tvorenie je prameňom života a plodnosti. V Novej zmluve korábe je predobraz spásy prostredníctvom krstu. V korábe sa zachránili skrz vodu len niekoľki ospravedlnení. Predovšetkým prechod cez Červené more, skutočné vyslobodenie Izraela z egyptského otroctva, zvestuje oslobodenie, ktoré spôsobuje krst. A napokon predobrazom krstu je aj prechod cez Jordán. Ním Boží ľud dostáva do daru prisľúbenú krajinu, ktorá je obrazom večného života. Všetky predobrazy Starej zmluvy sa splňajú v Ježišovi Kristovi. Ježiš začína svoj verejný život po Jánovom krste a po svojom zmŕtvychvstani zveruje toto poslanie apoštolom: „Chodte teda a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca a Syna a Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.“ (Mt 28, 19-20)

Kristus vo svojej Veľkej noci otvoril všetkým ľuďom prameň krstu. Krv a voda, ktoré vyšli z prebodenutého boku sú predobrazmi krstu a Eucharistie, sviatosti nového života. A zároveň tento symbol je aj obrazom krstu Cirkvi.

Odvtedy sa ľudia môžu narodiť z „vody a Ducha“, aby mohli vojsť do nebeského kráľovstva.

Cyril Hamrák

Manželské prekážky

Manželstvo medzi mužom a ženou vzniká manželským súhlasom. Aby muž alebo žena mohli dať platný manželský súhlas, musia byť spôsobilími tento súhlas dať. Ak by boli nespôsobilími tento súhlas dať, manželstvo by medzi sebou uzavreli neplatne. A okolnosti alebo situácie, ktoré robia muža alebo ženu nespôsobilími dať manželský súhlas sa nazývajú manželskými prekážkami. Cirkevné právo Rímskokatolíckej cirkvi pozna dvanásť manželských prekážok, ktoré robia osobu nespôsobilou pre vyjadrenie manželského súhlasu a teda spôsobujú neplatnosť manželstva.

Prekážka veku

Vstup do manželstva predpôdá primeranú zrelosť človeka. Cirkevné právo túto zrelosť vyjadruje určením veku. Muž je spôsobilý uzavrieť manželstvo, ak dosiahne 16-ty rok života a žena, ak dosiahne 14-ty rok veku. Tento nízky vek potrebuje vysvetlenie:

1. Katolicka cirkev je univerzálna, celosvetová a preto sa vzťahuje na množstvo kultúr a národov. V niektorých národoch ľudia dospejajú skôr, ľudia iných národov začne neskôr. Cirkev to vysvetľuje tak, že určila sice nišiu vekovú hranicu pre uzavretie manželstva, ale ponechala možnosť konferencii biskupov určiť vyššiu vekovú hranicu. Konferencia biskupov Slovenska neurčila vyššiu vekovú hranicu.

2. Do úvahy tu Cirkev musí brať aj štátne zákony. Podľa trestného poriadku Slovenskej republiky, ak je v intimej oblasti zneužitá osoba mladšia ako 15 rokov osobou plnoletou, plnoletá osoba sa dopúšťa trestného činu pedofilie, za ktorý štátny súd udeľuje nepodmienečný trest odňatia slobody.

3. Treba dodat, že Cirkev považuje manželstvo s osobou mladšou než 18 rokov za podmienky, že rodičia o tom nevedia alebo sú proti, za neodporúčané manželstvo. Preto knaz, aby mohol pri takomto manželstve asistovať v mene Cirkvi, potrebuje dovolenie Biskupského úradu.

Prekážka impotencie

Do rámca manželského života patria aj ľaskyplný intimny vzťah medzi mužom a ženou. Ide o úkon, v ktorom sa žena úplne oddáva svojmu manželovi a naopak, v ktorom muž zahŕňa manželku svojou úplnou ľáskou. Tento úkon je zameraný na dobro manželov. Vnom sa nachádza zároveň aj iný cieľ - *darovanie nového života*.

Impotenciu delime na neschopnosť splodiť potomstvo (sterilita), na neschopnosť manželského intimného spojenia (lat. coeundi) a na neschopnosť porodiť. Tu treba upresniť, že manželskou prekážkou je iba impotencia coeundi. Ničaká iná impotencia nie je manželskou prekážkou a nespôsobuje neplatnosť uzavretia manželstva.

Z hľadiska príčin, ktoré impotenciu spôsobujú, môže to byť impotencia fyzická (telesná) alebo psychická (psychické zábrane). Impotenciou môže trpieť muž alebo žena. Impotencia môže byť absolútnej (napr. muž je neschopný voči všetkým osobám druhého pohlavia alebo naopak, ak to isté platí o žene) alebo relativná (napr. muž je neschopný len voči konkrétnej žene, ale nie voči iným ženám). Z hľadiska manželskej prekážky toto všetko vplyva na platnosť manželstva. Ak ide o impotenciu coeundi, zo strany muža alebo ženy, absolútnej alebo

relativnej, telesnej alebo psychické, vždy je to manželská prekážka, ktorá robi manželstvo neplatne uzavretým, teda takým, ktoré nikdy nevzniklo.

Prekážka rozdielneho náboženstva



zo svätoštenského manželstva, lebo svätoštenské manželstvo vzniká iba medzi pokrsteným mužom a pokrstenou ženou.

Platný manželský zväzok

Manželskou prekážkou je aj platný manželský zväzok. To znamená, že kto raz uzavrel platný manželský zväzok, nie je spôsobilý uzavrieť manželstvo pred Katolickou cirkvou dovtedy, pokiaľ jeho manželský zväzok trvá.

Na tomto mieste sa žiada vysvetliť, čo je to platný manželský zväzok. Nie je to iba soba v katolickom kostole! Napríklad ak dva ľudia evanjelici uzavrú manželstvo na

Tento názov nie celkom vystihuje obsah manželskej prekážky. Ide tu totiž o manželstvo medzi katolickou stránkou a stránkou nepokrstenou. Nie je to však iba manželstvo medzi katolíckymi stránkami, lebo Katolicka cirkev považuje za platný aj krišt v Pravoslávnej cirkvi a v evanjelických cirkvach (nemôžeme ich na tomto mieste všetky vymenovať, ale ak sa do takého problému dostanete, informujte sa u svojho farára). Ak si teda katolicka stránka berie za manžela (manželku) nepokrstenú stránku, uzavrá manželstvo neplatne.

Stane sa, že katolicka stránka uzavrie takéto manželstvo s oslobodením od cirkevného zákona (nazýva sa to dišpenzácia alebo jednoduchý dišpenz). V takomto prípade manželstvo je uzavreté a Cirkev ho považuje za platné, ale nepovažuje ho za svätoštenské manželstvo. Takto sa katolicka stránka ochudobňuje o Božie dary, ktoré pre ňu vyplývajú

matričnom úrade alebo v evanjelickom kostole. Katolicka cirkev považuje ich manželský zväzok za platný. Alebo ak dva ľudia nepokrsteni uzavrú na matričnom úrade civilné manželstvo, naša Cirkev považuje ich manželstvo za platne uzavreté. Preto sa niekedy stane, že keď sa chce slobodná vydaf za rozvedeného, treba skúmať, či jeho prvé manželstvo, aj keď možno nebolo uzavreté v katolickom kostole, je alebo nie je platné. Lebo „rozvedený“ pred štátom alebo pred vlastnou cirkvou či náboženskou spoločnosťou ešte neznamená, že je niekto slobodný a môže sa oženiť pred Katolickou cirkvou.

Preto odporúčam, informovať sa vždy a včas u pána farára o situácii čoč prv, než svojmu „srdcu“ už nebudeť vľaťať rozkázať.

Ján Duda

Snímka: archív

Vitajte v kníhkupectve!

Rozhovor s paní Smižanskou

Marc je vyhlásený za mesiac knihy. Teda, aspoň to niekedy tak bolo. Či to platí aj dnes, to neviem s určitosťou povedať. Táto problematika je málo medializovaná. V končnom dôsledku to však aj tak nie je ani podstatné. Dôležitejším a zároveň alarmujúcim faktom je to, že sa číta oveľa menej. Stali sme sa pasívnymi konzumentmi informácií. Radšej ako po dobrej knihe siahneme po televíznom ovládači. Je to prosté fahšie, menej komplikované a mnogi dodávajú, že aj finančne menej náročné. My dospeli nemáme čas a deťom to vyhovuje. A tak pekne svorec hladime do televíznej obrazovky aj zopár hodín denne. A možno aj tento fakt ma práve v mesiaci marci inšpiroval k tomu, aby som navštívila kníhkupectvo v našom meste na sídlisku Mier a opýtala sa odborníka na slovo vzatého, ako to s knihami a našim čítaním naozaj je. Paní Smižanská je nielen predavačkou, ale aj naozajstným odborníkom. Má široký rozhľad a vie poradiť. Okrem svojského zmyslu pre humor a psíka Daníka v jej kníhkupectve nájdete všetko, čo sa knih týka. Jej ďalšou veľkou záľubou a relaxom zároveň je záhradka. Tu sa realizuje po celý čas od jari do jesene. Obdobie momentálneho vegetačného pokoja som preto využila na krátke rozhovory, za ktoré jej aj týmto spôsobom v mene celej redakcie ešte raz ďakujem.

Čím je pre Vás kniha? Čo pre Vás znamená?

Kniha je pre mňa „zdzrak“, s ktorým môžem prežiť tisíc životov, ako bytie prinášajúce všetko, čo je ľovek schopný obsiahnuť v osude, ktorý mnohokrát nezávisle od nás viedie nás svojou cestou.

Co Vás osobne viedlo k Vášmu povolaniu, Vašej profesi?

Pohľad na svet. Je v tom ľudská zrelosť, schopnosť úžasu a obdivu nad krásou slova, slova biblického, ktoré má nesmiernu moc liečiť, slova ako múdrost prenášaná od stvorenia sveta, slova ako pravdy o nás.

Citajú dnešní ľudia knihy? Aké knihy najčastejšie kupujú?

A veru čítajú a budú čítať. To je ako so slovom na počiatku a trvá dodnes. Nikdy sa nestratí radosť z poznania, hlboké stotožnenie sa v slove, ktoré vás pozdvihne z prachu nepoznania.

Ak to môžete porovnať, vydáva sa viac alebo menej kníh? Určite tak ako v iných



Pri práci v kníhkupectve

oblastiach plati, že kvantita nie je úmerná kvalite.

Vydáva sa úžasné množstvo hodnotných kníh. Slovenskú literatúru predstavujú kníhy s myšlienkami platnými veky-vekúce a nesú dobro do budúcych vekov. Slovo je v nich darom, ktoré vás oslovi v pravú chvíľu a v pravý čas. Tak ako napríklad slovenská spisovateľka Dana Podracká vo svojej životne múdrej knihe Paradiso (v preklade raj jazyka) píše o myšlienke, ktorá znepokojovala celé generácie tvorcov, národy či rasy a posunula ich v dobrej čine a úmysle kultivoval ľudskú podstatu.

Dalej sa pýtate na duchovnú hodnotu kníh. Kniha má v končnom dôsledku otvoriť cestu vnútorného oka, hladajúceho východisko - cestu dobra. Pravdou je, že čítaním od šlabíkára a pokračujúc slovenskými rozprávkami sa „prečitate“ tam, kam chcete. Je to dané jedincom, pre ktorých je slovo darom. Pochopiť slovo znamená byť šťastný v tomto svete, zaháňať strach, hnev a trpkosť. To je filozofia prežitia, takto piše aj už spomínaná Dana Podracká vo svojej prorockej knihe Jazyky z draka. Táto kniha je plná večných pravd, ktoré tu boli, sú a budú. Len niektorí s mocou a biehou v srdci na ne zabudli.

Kto je Vašim oblúbeným autorom? Máte svoju favoritku aj medzi knihami?

Pouiem to jednoducho. Mám rada kníhy, kde čítam ľudskosť v dobrém i v zlom. Obyčajnú ľudskú skúsenosť, ktorá vás robí lepším, otvára nový pohľad na život, pomáha chápať vztah ľudí v iných kultúrach. Sú to kníhy, ktoré učia múdrost, aby si vedel pochopiť seba a tým aj ľloveka pri tebe. A takých kníh je nevyčísliteľne veľa. Vyhýbam však komerčným kníham, ktoré sú produkтом reklám a peňazí. S istotou však viem, že bez násilnej a pod kožu ležúcej reklamy by nedošlo k tlačiarne ani po prvý rok svojej cesty. Je mi lúto, že túto krutú, škodlivú test na čitateľoch mnohí nepochopili!

Co by ste na záver odkázali našim čitateľom?

Aby našli vo svojich knihách pocit osobnej slobody. Slobodný ľovek je rozhodný a neobmedzený vo svojom duchovnom živote, tolerantný k ostatným a chápajúci zložitý okolitý svet.

**Zhvárala sa
Mária Krotká**

Foto: archív paní Smižanskej

SPOMIENKY NA FAŠIANGY

Človek je tvor aktívny a počas svojho pobytu tu na Zemi zažije nezabudnuteľné chvíle a prežije množstvo neuveriteľných situácií. Avšak len niektoré z nich mu utkvú v pamäti. Nie vždy sú to príjemné spomienky, no pevne verím, že tých pozitívnych je vždy viac.

Dostala sa mi do rúk pohľadnica, na ktorej stálo: „Blahoslavení, ktorí sa dokážu smieť sami zo seba, lebo sa budú stále zabávať.“ O pravdivosti tohto výroku som sa presvedčila len nedávno. Vstúpila som do triedy, v ktorej vládla neopakovateľná atmosféra pokoja. Miestnosťou sa vznášal príjemný a úprimný smiech a doslova ma vtiahol do tejto „pohody“. Prirodzené, zaujímala ma téma rozhovoru, ktorý viedli moji spolužiaci, a na ktorom sa tak veselo zabávali. Bolo to detstvo. Niečebý sme sa teraz považovali za „dospelákov“, ale boli to jednoducho časy, keď sme sa hrávali s bábikami a lutickami. Zapojila som sa do tejto „memoárovej dis-

kusie“. Prinútila ma zamyslieť sa nad tým, čo sa mi najviac vrylo do pamäti z mojich detských čias. Zistila som, že prevažná časť mojich spomienok sa viaže práve k našej farnosti a k aktivítam, ktoré sme prežili v kostole i mimo neho. Rada na to spominam, veď to nebolo tak dávno. Akousi rutinou sa stala naša účasť na mládežnických a detských svätyňach omšiach. Vždy sme sa na ne tešili a do kostola sme prichádzali s láskou a očakávaním. A nebolo to len počas príprav na prvé sväté prijímanie a birmovku. Pilne sme sa ponáhľali do kostola, pretože lavičky sa defmi hned zaplnili. Koško zábavy sme zažili na skúškach v spevokole, na výletech, počas koledovania a aké hlboké základy vieri sa všetci počovali denne do našich sfde!

Niekedy mám slzu na krajičku, keď vidím, ako mladí v súčasnosti nemajú záujem o Boha. Naozaj ich futujem. Neuvedomujú si, o



**Fašiangy bez veselých masiek
si už nevieme ani predstaviť**

čo všetko sú ochudobnení. *Práve preto sa snažíme ponúknutť trošku inú, možno pre deti zábatnejšiu formu cesty k Bohu, a tou je mládežnický spevokol.* Oslavovať Boha spevom pri svätyňach omšiach je úžasný pocit. Čo ďalej? Ešte šťastnejšia som vtedy, ak je nás na chôre stále viac a viac. Naša spevácka rodina sa už pekne rozrástla. Stretávame sa každý piatok pred večernou svätoomšou, počas ktorej aj spievame.

Hudba, spev, úsmev, radosť, ale aj tanec neodmysliteľne patria k nášmu markušovskému spevokolu. Jednoducho, snažíme sa žiť. Preto sme 15. februára zorganizovali fašiangový maškarný ples s podtitulom: „Deň svätého Valentína“. Užili sme si poriadny kus zábavy nielen s tancom a hudbou, ktorú nám mixoval náš osobný DJ. Pravým dôvodom dobrej nálady bola atmosféra, ktorú sme vytvorili na fare v spoločenskej miestnosti.

Po menších pripravách sa konečne otvorili dvere a do vyzdobenej miestnosti vstúpili osobnosti a celebrity z rôznych kútov sveta. Pekný pohľad. Všetci mali úžasné masky a niektorí boli až neidentifikovateľní. Celebrity, dobrá hudba a nálada – zábava mohla začať. Už po

niekoľkých minútach sa v astronautovi, Japonke, Indiánke, cigánke, šašovi a aj v Zoroovi rozprúdila krv a vtedy som pochopila, že tichá voda naozaj myje brehy. Tanec bol spestrený „kultúrnymi vložkami“ ako napríklad vtipnejší vytráva, stoličkový a kačaci tanec a iné. Samozrejme, nechýbali ani súťažné disciplíny a tombola, v ktorej mohli speváci vyhrať užitočné či chutné ceny. V súťažiach o najkrajšiu a najlepšie predvedenú masku triumfovali Lucia Klučárová a Viktoria Holečková. Náš DJ už pomaly vyčerpal zásobu piesni, ale nikomu sa nechcelo ist domov. A tak sme vydarenú akciu ukončili účasťou na večernej svätej omši.

Pevne verím, že deti mají pekný zážitok a dúfam, že prežijeme spolu ešte veľa pekných chvíľ, aby sme potom v dospelosti boli spokojní so svojím životom v mladosti a mali na čo spomínať.

A my, mili speváci, držme sa vždy textu piesne: „Môjmu Bohu, Kráľovi budem spievať a hrať teraz i na veky vekov. Amen.“



Markušovský spevokol v prestrojení

Lucia Hudáková
Snímky: archív autorky

Na druhom konci lana

STRETNUTIE S PETROM FRANKOVIČOM

Clovek. Dokonalý vo svojej nedokonalosti. Nedokonalo dokonalý. Chce objavovať, poznávať, riadiť, vŕadniť. Každý chce niečo, niečím vyniká, sníva.

Aké sú ale naše sny? Odvážne či nesmelo zakriknuté? Máme ich naozaj, alebo sa len na sny „hráme“ a v skutočnosti nám ide o to isté: mal moc, peniaze, slávu ... Kto vie, naše tajomstvá sú tajomstvami práve preto. Sú ako poklady ukryté hlboko v nás.

Stretnutie človeka, ktorý vše, čo chce, presne vyjadri zmysel, cieľ a nehanbi sa prítom spomenúť aj peniaze, je zriedkavé. Priznám sa, neverila som, že takí ľudia existujú. Myslela som, že zmizli a boli nahradení tými, ktorí myslia na peniaze, myslia peniazmi a všetko robia len pre peniaze. Ale nie, celkom náhodou ich stretávame a srdce plesá, že s človekom to nie je až také zlé!

Dve hodiny strávené s „chlapcom“ zo smižianskeho Vyšného konca, horolezcom Petrom Frankovičom, boli úžasné. Presný ako švajčiarske hodinky, usmievavý, uprinný až prostoreký, plný optimizmu a snov. Muž v najlepšom veku. Ak by som ho stretnula na ulici, iste by mi nenapadlo, že patrí k tým výnimočným ľuďom vystupujúcim z priemernosti a ukazujúcim nám ostatným, že život sa dá skutočne prežiť, že naše sny sú môžu zhmatiť. Aj keď majú „výšku“ osem tisíc metrov.



Sen

Už v 13-tich vedel, čím sa chce stať. Skoby v stene rodičovského domu, prvý vážny previs medzi múrom a strechou, horolezecké lano upevnené o komín. Moment, keď otec s úžasom zistil, že omietka je zoškrabaná po těhu a mür zničený. Pochvala či trest? Len výsledok: na kláte porúbané lano sekera.

Vzdor

Počtu zarobené peniaze sa „stihli“ premeniť na dve (pozor, nie jedno) laná a slová smerované otcovi: „Tu máš, môžeš opäť rúbať!“. Dnes si pán Frankovič priznáva, že jeho slová boli až arogantné, ale výsledok? Výhra. Mohol robiť to, po čom túžil.

Od „Tomašáku“ k Himalájam

Cvičná skala v Slovenskom raji sa postupne premiechala na väčšie skaly, kopce, pohoria, Tatry, Alpy, Pyreneje, Kili-

mandžáro, sopečné pohoria v Chile a a Himaláje. Sen, ktorý snivajú horolezci, Makalu, piaty najvyšší vrch sveta,

Fakty

Tam hore znamená 23 krokov za minútu heroický výkon. 32°-ový mráz sa znásobuje ostrým vetrom a robi -64°. Človek hľadá previsy, trhliny, miesta, kde je teplo. Teplo veľmi relativne - -45°. Pif znamená prežiť, pitný režim rovná sa život. Výšková choroba, omrzli-

ny, krvavé zrazeniny, spálená tvár – to všetko môže spôsobiť, že hoci máš cieľ na dosah ruky, na vrchol nedôjdeš.

Tvrda práca a peniaze

Najdôležitejšia je zodpovednosť. Zodpovednosť a presnosť. Dohoda o stretnutí tam a tam, vtedy a o toľkej sa n potvrdzuje. Je jasné, aj keď sa ma realizovať už o päť mesiacov neskôr.

Súčasťou prípravy horolezca sú samozrejme peniaze. A to ma zobrazo. S lahlkosťou hovorí o pol milióna, s horkosťou o milióne len preto, že chýbal kvôli tomu, že niekto nedodal slovo, dokáže len človek, ktorý sice pozná ich silu, ale potrebuje ich len preto, aby poznával. Lebo peniaze majú hodnotu len vtedy, ak sa premenia na zážitok, na poznanie. Na znovaobjavenie krásy Zeme, na utvrdenie, že ten, ktorý je na druhom konci lana, drží mňa a môj život pevne v rukách. Dotykať sa neba, dýchať miesta, ktoré okrem páru „vyvolených“ pozná len Boh. To sú pre neho peniaze. Žiadna mamona, žiadna nadutosť, luxusné auto



Mladí obdivovatelia alebo snáď nástupcovia?
(Peter Frankovič druhý sprava)

či tučné konto. Slová vypovedané i tie, ktoré som našla medzi „riadkami“ naozaj vzácne v dnešnom na matériu postavenom svete.

Sen horolezca

Ešte desať rokov aktívne lieči na 8 tisícové „kopčeky“, potom už „len“ sedem. Vychovať ďalších, aby kráčali v ťapajáčach /či po skobách?/ predchádzajúcej generácie.

Sen snov

Nic je len Zemeguľa, vo vesmíre je toho viac ...

Záver

Záver nie je, ak len tohto článku. Peter Frankovič žije naplno svoj život. Láska k tomu čo robí, k životu, k ľudom, ho posúva stále ďalej a ďalej. Alebo vyššie?

Aj keď nie každý deň je nedele, opäť sa čakať na tú ďalšiu. Nie, netvrdim, že nájsť zmysel života znamená zdolávať kopce. Je jasné, že každý nemôže a ani nechce byť horolezcom. Ale každý môže mať rád život, svoju prácu. Môže pretvárať svet počnúc sebou, pomáhať. Niekoľko som čítala, že nie je dôležité, čo človek robi, či sadi zemiaky alebo staví katedrály, lebo každá práca je potrebná. Ja tieto slová trošku prevtátam. Je dôležité, čo robime – „pôdoležité“, ako to robime, že to robíme dobre a rado a že nás život sa stáva naším zhmotneným snom.

Matka Tereza raz výriekla: „Nemôžeme byť všetci svätí, ani dobrí. Ale všetci sa môžeme stať lepsi.“

Po stretnutí s Petrom Frankovičom som sa cítila lepšia o poznanie, že naše často banálne problémy, úzkosť a pesimizmus sú zbytočné a neprihľadávajú na kvalite nášho žitia. Veď je toľko vecí, kvôli ktorým sa opäť žiť! Len treba na to zlé zabudnúť a vychutnať život plnými dúškami. Chcieť byť tým na druhom konci lana a mať istotu, že ten druhý má istotu práve vo mne. Chcieť pokoriť seba samého a nemusieť pritom pokoriť – trebárs osiemtisícovku ...

Dagmar Repaská
Snímky: archív autorky

Myšlienky na nedelu

Všetko Božie stvorenstvo je dokonalým dielom Stvoriteľa. Vo vesmíre i v človeku sa striedajú rytmické udalosti, ktoré umožňujú život. Všimnime si človeka. Je psychosomatickým tvorom s dušou a telom. Podľa rytmických zmen: deň a noc, svetlo a tma, sklad a rozklad v látkevej premene, napätie a uvoľnenie svalstva pri práci a pohybe, naplnenie a vyprázdnovanie komôr srdca, hlad a nasýtenie, spánok a bdenie, vzostupy a pády.

Ale aj práca a oddych, deň sviatočný a pracovný sú životodarným rytmom. Každý človek (i zvieratá) potrebuje po práci odpočinok – nedele po pracovných dňoch. Pre kresťana slúži nedele na rozhovor s Bohom. Nedele stvoril Boh pre človeka.

Vrcholom rozhovoru s Bohom je účasť na sv. omši s plnou účasťou na obetnej hostine. Nemožnosť alebo neschopnosť fyzickej účasti na sv. omši treba nahradieť vrúčnou modlitbou.

Obraz slávenia dňa Pána má však veľa ďalších podob a nedele sa má vždy prežívať v rodine. Tu upevňujeme náboženské vzdelanie, posilňujeme vzájomnú lásku v tolerancii, bilancujeme minulé obdobie a hlásime sa do spolupráce s Bohom v nastávajúcich dňoch nového týždňa. Nedele je prameňom nádeje a milosti. Telu dožičime oddych a duši pokoj.

Nedele prežitá v kresťanskom duchu je zdrojom pokoja, Božieho požehnania a dáva predpoklady ľudskému šťastiu. Ten to pocit umocníme návštavou vo farskom spoločenstve, stretnutím sa s pribuznými, priateľmi alebo pobytom v Božej prírode, kde sa nám priam tlačí na pery zvolanie:

*Nádherné sú Troje diela, pane.
Bud pochválený naveky.*

Vladimír Pavlik
(Ľadov, autor je lekár a pedagóg)

Obdivujem

Nebezpečný virus zúri, umierajú ľudia. O nich sa starajú (zatiaľ) zdraví, ktorých (ne)chráni ruško a oblečenie, a aj toho je málo. Obetavci. Hľadia smrť do očí. Zábery na televíznej obrazovke pôsobili vzdialene a neskutočne. Ale až zamrazilo poznanie, že sú novou nočnou morou. Nielen tam kdeši, ale kdekoľvek. Teda? Poddať sa strachu? Budovať pevnějsie múry izolácie od všetkého a všetkých... či to skúsiť ináč?

Modlit' sa prácou mal názov článok Mirciry Ryškovej, kde hovorí: „*Byť s Bohom pri všetkom, čo konám, neznamená o Bohu neustále premýšľať a hovoriť, ale ho mať v srdci tak, ako sa majú v srdci zamilovaní. Ale keďže sme ľudia, potrebujeme si to občas výslovne uvedomiť a i povedať, teda byť s Bohom aj bez akejkoľvek tnej činnosti, pri modlitbe užšom slova zmysle, venovať mu svoju pozornosť, aby sme mohli prehlbiť svoj vzájomný vzťah.*“ Tažko povedať, či sa obetavci z televíznej správy modlia. Jedno je isté: to, čo robia, je modlitba. Modlitba prácou. Ist do izolácie, do životného rizika, „za múry“, spoza ktorých sa možno už nevrátiť... Tito obetavci robia svet krajším. „Ničto nepreukáže väčšej lásky ako ten, kto položí život za svojich priateľov.“ (Jn 15,13).

Je hrdinstvom ochota položiť život za priateľov. Ešte väčším za neznámych. Izolácia môže byť dobrá, keď chráni človeka pred skazou. Môže byť i pochybná, zlá, ak bráni človeku vyjsť zo seba smerom k druhému. Každému sa dobre dŕime v izolácii, keď sa od neho nič nechce. Tu však sú korene ľahostajnosti. A jej prejavom sú mŕtve farnosti, rozbodené eutanázia... Ostávať vedomie vo vlastnej izolácii je pomalým umieraním. Známou života nie je to, že dýcham, ale že svojím životom oriem brázdu. Brázdu svojho poslania i brázdu lásky v srdciach blízkych. Pretý smer bol, hoci je bránou k využívanej večnosti. Lebo treba opustiť milovaných a im zas krosi bolestne chýbu...

Hľadáme hrdinov, vzory. Akosi fažko sa nám derie z úst slovo „obdivujem“. Hrdinovia, ľudia hodni obdivu, sú tu i dnes. Nežijú v izolácii. Ale sú ochotní vojsť do izolácie iných, ak treba pomôcť. Hoc riskujú „vlastnú kožu“ - inšpirujú k novým vrcholom, ktoré by bez nich boli nedosiahnuteľné. Vykročiť z izolácie v sebe, vykročiť za múry vlastnej istoty, nebyť mŕtvy, ale žiť – to je ono „*Byť s Bohom*“, ono kladenie života, -ako to prvý nielen poradil, ale aj uskutočnil Ježiš Kristus.

Jana Víznerová
(Kežmarok, autorka je lekárka a publicistka)

Veľká noc a jej odkaz

Ježišov prázdný hrob je stredobodom pozornosti kresťanov

Pohľad na hrob nás obyčajne vedie k pochmúrny myšlienkom zániku. Celkom inak pozorúme na Ježišov prázdný hrob, ktorý je stredobodom pozornosti kresťanov vo veľkonočnom období. A nielen v ňom. Nad jeho hrobom sa rozchádza naša viera a nevera. Je to rozhodnutie za alebo proti vzkriesenému Kristovi. Takto prejavovali apoštoli a vôbec prví kresťania svoj vzťah ku Kristovi. Jadrom hlásania evanjelia bola radostná zvest o Ježišovi, ktorý vstal z mŕtvych.

Sila lásky, ktorá vychádza z Ježišovo oslaveneho hrobu, otvorila nové rozmery životnej perspektívy ľudom všetkých čias. Vidime to na živote apoštolov pri stretnutí so Zmŕtvychvstalým, ktorý im vyšiel s láskou v ústrety navzdory ich nevere a otvoril im celkom nový svet. Svet Boha, ktorý nie je mŕtvy, ale žije. Od tejto chvíle sa ich svet zmenil. Z ustráchaného Petra sa stal neohrozený hľasiteľ Božieho slova, ktorý neváhal vystúpiť hoci aj „pred celý svet.“

Náš život s Kristom, „ktoči už viac neumiera“, dáva nám srdcím tǔžbam a úsiliam celkom nový zmysel. Jeho veľkonočná cesta nám dáva silu a radosť z dátania a vieri, že naše dávanie a sebaobetovanie má aj vtedy zmysel, keď sa zdá nezmyselným. Je to ako drahotencné semeno, ktoré v týchto dňoch tajomne kličí, aby už o chvíľu prinieslo bohatú úrodu. Ježišovo

veľkonočné: „Nebojte sa! Ja som s vami!“, je viac ako len odkaz sviatočných dní Veľkej noci.

váriu, anjel odvalil kameň a k nám prišlo svietielko bez našej námahy. Pán Boh zasiahol... Aká je to radosť, že



Ilustrácia: Zmŕtvychvstanie Krista

Z knihy Dom podľa srdca Ježišova, F. Hattler, SSV Trnava, 1948

Biela sobota

Pri veľkonočnej vigilií knaz zapálili plameň veľkonočnej sviece, potom posväti krstný prameň, pri slávnosti Vigilia prinesie na oltár Nebeský Chlieb - Telo Pána a v duší nám všetkým zazneje slávnostné *Aleluja*.

Plameň

Nielen na Kalvárii bola tma, keď Kristus umieral. Koľkokrát sa to v dejinách opakovalo, že nám zhasla každá nádej a my sme boli v temnote. A potom Pán Boh zasiahol. Blesk padol na Kal-

máme túto nádej, že zlo nemá nikdy posledné slovo, že Boží plameň horí nielen na veľkonočnej svicci...

Pramen

Voda je podmienkou života. Kde nie je voda, tam je púšť. Voda je nástroj čistoty. Čím by sme sa umyli, keby nebola voda? A toto robi z duchovného hľadiska krstná voda - prameň, že rodi Božie deti a sviatosť zmierenia, že očistuje pokrstených. Kde nie je voda, tam je púšť, kde nebude krstná voda a voda sviatosti pokánia, tam nastane spúšť, skaza. Niekoľko už aj nastala. Je vždy lepšie stavat kostoly než stavat väznice, poslúchnuť knaza než posluchať policajtov. A to nám hovorí to slovo - *prameň*.

Chlieb

„Moje telo je pravý pokrm“, povedal Ježiš. „Kto nebude jest z tohto chleba, nebude mať život.“ Meradlom duchovného života je počet svätych prijímaní. Nech vás veľa pride pre tento zd duchovného života, pre Nebeský Chlieb.

Aleluja

Za vojny najprv vifazilo zlo a vifazilo na všetkých frontoch. Keď bolo Anglicko ohrozené, Francúzsko dobyté a Rusko napoly obsadené, jeden

štátnik, ktorý zatiaľ zakúsal jednu porážku za druhou, povedal ľuďom: „Však v na ulici tiež raz bude sviatok a tiež si zaspievame aleluja.“ My si aleluja môžeme spievať, sme slobodní ľudia. Spievajte si Aleluja – Chváľme Boha – často a verete: Keď vo vašom srdci bude prameň víery, keď sa očistíte prameňom vo sviatosti zmierenia, keď prijmete Nebeský Chlieb, bude si spievať nielen každý z nás, ale celá naša vlast zabená všetkých neporiadkov, ktoré doposiaľ sú tu a zabená kriminality bude môcť vydýchnuť a nadostne si zaspievať:

ALELUJA!
Amen.

Upravil:
Jozef Spišák, diakon

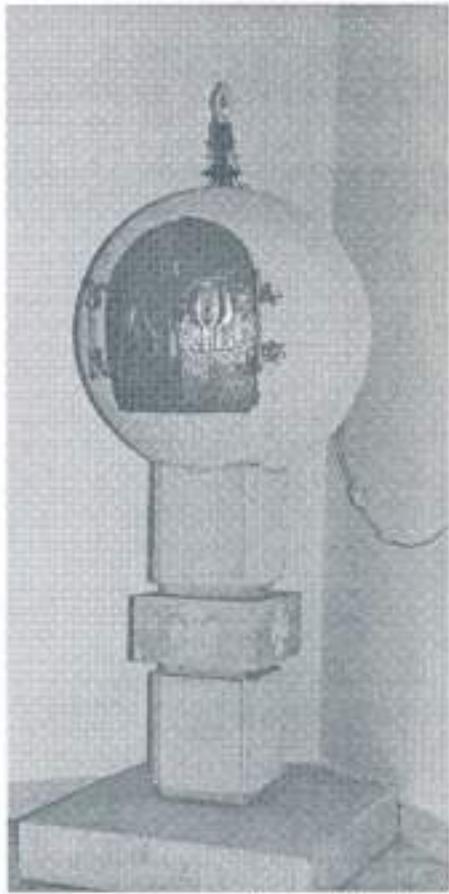
Aký je osud darovaného bohostánku z Tepličky?



Darovaním bohostánku z Tepličky Spišskému semináru sa uskutočnilo naozaj pekné dielo. Je súčasťou obnovenej kaplnky, ktorá slúži hlavne dň. diakonom, ktorí v nej mňavajú ranné a večerné modlitby. Ďalej slúži profesorom teologického inštitútu, ktorí v nej slúžia sv. omše. Bolo to pekné gesto za strany vás, veriacich z Tepličky. Ako máte možnosť vidieť z fotografií, bohostánok bol

obnovený a dobre zakomponovaný do architektúry malej kaplnky. Jeho darovaním ste sa postarali o jeho dôstojné využitie. Nech vás hreje pri srdci pocit, že sa pri ňom modlia budúci kňazi spišskej a rožňavskej diecézy, a tým máte aj vy svoj malý podiel na rozvíjaniach duchovných povolaní.

vďační bohoslovci



Hľadanie srdca

*„Ludia u vás pestujú pät-
síce ruží v jednej záhra-
de ... a nenachádzajú
v nej to, čo hľadajú...“, po-
vedal malý princ. „Nena-
chádzajú to“, odpovedal
som. A predsa to, čo hľa-
dajú, by sa mohlo nájsť
v jednej ruži alebo v troš-
ke vody...“. „Pravdaže“, od-
vetil som. A malý princ do-
dal: „Ale oči sú stepé. Treba
hľadať srdcom.“*

Táto malá epizódka medzi malým princom a autorom známej rovnomennej knihy Antoinom De Saint-Exupérym nesie v sebe nadčasové posolstvo. Každý z nás sa podobá pestovateľovi ruží. Tie naše predstavujú rôzne pracovné, záujmové a iné aktivity napĺňajúce dni, mesiace, roky... Pestujeme šport, rôzne koničky – záluhy, vzťahy v rodine a so svojím okolím. Vieme, že pre

toto je nutné nájsť si dostatok času, správne miesto, aby sme mohli byť naplno prítomní pri tejto ktorej činnosti. Často sa to však navonok javí ako zrýchlený film života, kde sa viac-menej dobrovoľne ponáhľame do školy, práce, obchodov, k lekárovi či na úrad vyhaviť neodkladné záležitosti a mohli by sme pokračovať ďalej. Rodičia sa nezastavia ani doma – o rodinu sa treba postarať po každej stránke – a preto, keď večer „padáme“ od únavy a vyčerpanosti na svoje lôžko, môžlo by sa zdať, že hektické tempo akoby na pár hodín prestalo.

Nové ráno prináša opäť to isté zrýchlenie, časovú stresnenosť, stres... Dokedy ale vydržíme toto tempo? Dokedy unešieme bremeno terminov, plnenia si svojich povinností, zabezpečenia seba, rodiny? Skúsme sa pozrieť na realitu

dnešných čias z iného pohľadu. Čím viac vykonáme, stihne- me zariadiť, spoločensky sa uplatniť alebo vlastniť, na- priek tomu nám naše srdce nemusí signalizovať vnútornú spokojnosť. Vytrvalo hľadá v pestrofarebnej záhra- de sveta, no nenachádza. Vníma, že všetko stvorensťvo okolo dýcha časovým obmc- dzením, pominuteľnosťou a nestálosťou. Podvedome zachytáva nekončenú Pri- tomnosť, ktorá presahuje každé ľudské poznanie, schop- nosť, možnosti.

So starozákonným Mojži- šom sa aj dnes pýtam: „Aké je twoje meno?“ Dostávame tú istú odpoveď: „Ja som, ktorý som.“ Je len na nás, či nájdeme dosť odvahy pýtať sa Ho ďalej – čo odo mňa dnes chceš tam, kde práve žijem – a zaujať k tomu postoj dôve- ry a nádeje. Takýto posoj viery dokázal zaujať slepý od narodenia, ktorého Ježiš

uzdravil, ako sa o tom dozve- dáme z Evanjelia (Jn 9,1-41). Takisto sestry Lazára Marta a Mária, ktoré uve- tili, že Ježiš má moc nad smr- tou, ktorú prejavil pri vzkriesení už štyri dni mŕtveho Lazára (Jn 11,1-45).

Dovoľme Bohu vstúpiť do našich sŕdc, ktoré Ho úpen- livo hľadajú. Túžia po Nom ako po jedinej pravej ruži viďiac ju očami srdca. Túžia naplniť sa jej krásou, vznese- nosťou, silou i ochranou (tine). Spoznávajme, že život s Bohom je to najkrajšie do- brodružstvo otvárajúce nové pohľady, možnosti a je jedinou istotou v každej skúške, ktorá pride. Využime účinné prostriedky sviatosti, ktoré očistia, uzdravia každé zrane- né, smutné srdce a pripravia pôdu nášmu úprimnému veľkonočnému vyznaniu – *Vstal z mŕtvych Kristus, aleluja!*

Katarína

(Farnosť Dolný Kubín)

Tešte sa! Aleluja! Pociťte si i vy tú veľkú lásku, ktorou nás Ježiš, Boh, miluje? My, hoci máme hriechy, nedokonalosti, raz môžeme prísť k nemu, do neba, lebo On nás vykúpil.

Kňaz v kostole uprostred trny spieva: „Kristus, Svetlo svetlo“, pritom nesie veľkonočnú svieču, ktorá nám toto svetlo - Ježiša, spričomíňuje.

Židia pred veľkonočnými sviatkami tiež skladali oheň a na ňom páliili všetok starý kvas (číže kvasený chlieb), ktorý bol ešte v ich dome. Začínali dni nekvasených chlebov. Plo-meň mal zničiť starý kvas a vydáť nové svetlo.



Milan Rúfus
Jarná modlitba

*Tráva je múdra vec.
Čo všetko vie ti!
Tráva je koberec
Pod nohy detí.*

*Pre ľudí mliečičko,
Pre zvery chlebik.
Zelená halena,
Ušitá v nebi*

*Daj, Bože, trávičku.
Už sa nám žiada.
Zložiť v nej hlavičku,
Kvety v nej hľadať.*

*Slnko už ako zvon
Na Tvoju slávu
Vyzvania, Pane nás*

Daruj nám trávu!

Niečo podobné by sa malo udať v našich srdciach, mili mladí priatelia. Všetky naše zlozvyky, menšie i väčšie nedostatky treba odstrániť, spaliť, oľtovať, aby mohol prísť Ježiš – NOVÉ SVETLO do našich dušičiek. Preto je tak dôležitá aj sviatosť zmierenia pred Veľkou nocou. V nej zničíme tmu, prijmete svetlo do sŕdc. Potom sa i my môžeme stať malými svietielkami pre iných.

Dievčatá a chlapci, prajeme vám, aby vaše čisté dušičky, vaše svetielka, žiarili všade naokolo: doma, v škole, na ulici, ... Kiežby ľudia, ktorých streľávate, boli šťastní, že im vaše úprimné srdiečka pozdvihli náladu, aby skrzes vás žiaril úsmey na tvári všetkým novýkom.



ZASMEJ SA

Miško sa prihovára Pánu Bohu:

„Milý Bože, keď sa budeš v nedeľu v kostole pozerať, ukážem Ti svoje nové topánky.“

Jano stretnie v Rime na Svätopeterskom námestí Joža s kyticou kvetov.

-Kam idej?

-Gratulujem Svätému Otcoví k meninám

Ale včetně dnes nijednoho Jana ani Pavla.

-To nie, ale je druhého.

V Rusku sa snažil slovenský kňaz kázať po rusky. Malý chlapček sa pytá mamičky: Mamička, akou rečou hovorí ten kňaz? - To je po rusky synček.



Súťaž pre vás!

Kamaráti, vašou úlohou je v štvorcovom rámečku nakresliť obrázok. Začnite v danej bode v rámečku dole. Kreslite čiary podľa smeru šípok vždy cez toľko štvorčekov, koľko udáva číslo pred šípkou. Čo vám vyšlo? Napište nám do redakcie.

Obr. A

- 1 ↗
5 ↑
2 ←
2 ↑
2 →
2 ↑
2 →
2 ↓
2 →
2 ↓
2 ←
5 ↓
2 ←

Obr. B: